

Калініченко Світлана Геннадіївна

студентка IV курсу юридичного
факультету Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Поліщук Марина Геннадіївна

кандидат юридичних наук, доцент
кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпровського
державного університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ У СВІТЛІ ОСТАННІХ ЗМІН ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Наводяться основні проблемні питання, із якими стикається заявник в наказному провадженні та шляхи до вдосконалення чинних норм законодавства, що зможуть допомогти стягнути аліменти на утримання дитини якнайшвидше і накладти санкції на боржника за відмову та невчасну оплату аліментів відповідно до закону.

На даному етапі нашого життя питання аліментів набуло нових стрімких оборотів, які сприятимуть інтересам дитини. В минулому році в липні 2017 року Сімейний кодекс України нарешті став на сторону дітей, а саме збільшив розмір аліментів, надав змогу спрощеному вигляді стягнення аліментів в судовому порядку, та різні способи стягнення коштів [2].

Проблеми правової регламентації обов'язків батьків надавати утримання розроблялися в працях як зарубіжних, так і вітчизняних науковців, більшість із яких присвячені аліментним зобов'язанням в цілому. Питання аліментних відносин розглянуто в роботах М. Антокольської, Л. Афанасьєвої, О. Дзери, І. Жилінкової, О. Косової, В. Кройтор, З. Ромовської, Л. Сапейко, С. Фурси, С. Чашкової.

Метою є проблема невиконання одним із батьків або обома батьками обов'язку по утриманню своїх дітей. Таким чином, на сучасному етапі є актуальним теоретичне осмислення і практичне вирішення проблем, пов'язаних з виконанням аліментних зобов'язань, вдосконаленням правового регулювання відносин, що виникають при сплаті батьками аліментів на утримання неповнолітніх дітей

Із прийняттям Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів» 7 грудня 2017 року, який набрав чинності 6 лютого 2018 року, цей закон має на миті більш ретельно захищати права дітей, поклавши на батьків більшу відповідальність за невиконання сплати аліментів на дітей, що у свою чергу дасть більше шансів на те, що вони будуть виплачуватись вчасно і у відповідних сумах.

У зв'язку з тим, що старі норми застаріли і потребують змін, було прийнято досить суттєві зміни до окремих статті ЗУ «Про виконавче провадження», які почали діяти 28.08.18 р. Відповідно до цих змін підприємства, установи, організації також фізичні особи – підприємці, проводять стягнення із пенсій, стипендій, заробітних плат та інших доходів, на відповідний рахунок органу державної виконавчої служби, обчислення поводить у термін який застосовується саме для таких виплат боржнику, а якщо документами такий термін не встановлено, то відповідно до закону до десятого числа місяця, за яким здійснюється стягнення. Загалом це пов'язано з перерахування утриманих роботодавцем аліментів з доходу працівника – боржника на підставі виконавчого листа [1].

Відповідно до статті 71 «ЗУ Про виконавче провадження» порядок стягнення аліментів передбачає:

Порядок стягнення аліментів визначається законом.

Виконавець стягує з боржника аліменти у розмірі, визначеному виконавчим документом, але не менше мінімального гарантованого розміру, передбаченого Сімейним кодексом України.

За наявності заборгованості із сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці, стягнення може бути звернено на майно боржника. Звернення стягнення на заробітну плату не перешкоджає зверненню стягнення на майно боржника, якщо існує непогашена заборгованість, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці.

Визначення суми заборгованості із сплати аліментів, присуджених як частка від заробітку (доходу), визначається виконавцем у порядку, встановленому Сімейним кодексом України.

Виконавець зобов'язаний обчислювати розмір заборгованості із сплати аліментів щомісяця. Виконавець зобов'язаний повідомити про розрахунок заборгованості стягувачу і боржнику у разі:

- 1) надходження виконавчого документа на виконання від стягувача;
- 2) подання заяви стягувачем або боржником;
- 3) надіслання постанови на підприємство, в установу, організацію, до фізичної особи — підприємця, фізичної особи, які виплачують боржнику відповідно заробітну плату, пенсію, стипендію чи інші доходи;
- 4) надіслання виконавчого документа за належністю до іншого органу державної виконавчої служби;
- 5) припинення виконавчого провадження;
- 6) закінчення виконавчого провадження.

У разі виїзду боржника на постійне проживання до держави, з якою Україна не уклала договорів про надання правової допомоги, за рішенням суду до виїзду боржника за кордон стягнення аліментів здійснюється за весь період до досягнення дитиною повноліття.

Саме суттєвих змін зазнав Сімейний кодекс, Закону України «Про виконавче провадження», Кодексу про адміністративні правопорушення, щодо аліментів.

Із цими нововеденнями законом передбачає, що у разі несплати аліментів на утримання дитини, одного з подружжя, батьків або інших членів сім'ї, що призвела до виникнення заборгованості, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за шість місяців із дня подання виконавчого документа до примусового виконання, орган державної виконавчої служби має право:

- 1) скласти протокол про вчинення боржником адміністративного правопорушення та надіслати його для розгляду до суду за місцезнаходженням органу державної виконавчої служби.

Своєю чергою, Кодекс про адміністративні правопорушення було доповнено новим видом адміністративного стягнення – суспільно корисні роботи (ст. 31-1), які на відміну від громадських робіт є платними та дають змогу боржникові шляхом їх виконання поступово погашати наявну заборгованість [3].

- 2) на вимогу стягувача протягом десяти днів видати довідку про наявність заборгованості зі сплати аліментів, що дійсна протягом одного місяця з дня її видачі.

Той із батьків, із ким за рішенням суду проживає дитина, найчастіше, із урахуванням судової практики, – це мами, але хоча із часом і батько може йти в декретну відпустку, і виховувати дитину самотужки, тобто руйнуються ССРСР стереотипи, скориставшись указаною довідкою державного виконавця, мають право протягом одного місяця дії цієї довідки самостійно вирішувати питання щодо тимчасового виїзду дитини за межі України з метою лікування, навчання дитини за кордоном, відпочинку.

Ця новела має надзвичайно порадувати мам, головним моментом є обізнаність прикордонників про вказані зміни та брак на кордоні перешкод у застосування вказаних законодавчих змін.

- 3) винести вмотивовані постанови:
  - 3.1) про встановлення тимчасового обмеження боржника в праві виїзду за межі України;
  - 3.2) про встановлення тимчасового обмеження боржника в праві керування транспортними засобами, крім випадків, коли таке обмеження позбавляє боржника основного законного джерела засобів для існування, необхідне у зв'язку з інвалідністю чи перебуванням на утриманні боржника осіб з інвалідністю, необхідне для проходження боржником військової служби, несення служби в АТО, або має місце розстрочення або відстрочення сплати заборгованості за аліментами;
  - 3.3) про встановлення тимчасового обмеження боржника в праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною зброєю тощо;
  - 3.4) про встановлення тимчасового обмеження боржника в праві полювання.

Якщо заборона батькам у праві користування зброєю чи обмеження права полювання не вбачається надзвичайно дієвою, то обмеження права на виїзд за кордон боржника й обмеження права керування транспортними засобами за спрощеною процедурою лише на підставі постанови державного виконавця повинні здобути достатній вплив на недобросовісних порушників

Ігнорування вимог виконавця, неподання, несвоєчасне подання звіту посадовим особам роботодавця загрожує адміністративною відповідальністю у вигляді штрафу в розмірі від 50 до 100 НМДГ (від 850 до 1700 грн.) (ст. 113 Кодексу України про адміністративні правопорушення від 07.12.84 р. №8073-Х) [3].

Отже, законодавець крок за кроком робить сімейне законодавство більш ефективним, направленим передусім на захист інтересів дітей і осіб, із якими дитина проживає.

Бібліографічні посилання:

1. ЗУ «Про державну виконавчу службу» 1404-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 10.11.2018, підстава – 2491-VIII Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016. № 30 ст.542
2. Сімейний Кодекс України 2947-III, чинний, поточна редакція — Редакція від 28.08.2018, підстава – 2475-VIII, Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002. № 21-22 ст.135,
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення 8073₁-X, чинний, поточна редакція — Редакція від 16.11.2018, підстава – 2545-VIII,
4. Закон від 03.07.18 р. № 2475-VIII набув чинності з 28.08.18 р. («Голос України» від 28.08.18 р. № 138).
5. Про Державну прикордонну службу України, 661-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 04.10.2018, підстава – 2530-VIII.
6. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України, 3857-XII, чинний, поточна редакція — Редакція від 28.08.2018, підстава – 2475-VIII.

Лисенко Сергій Станіславович,

студент гр. ЮД-546 юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник:

Тимченко Лілія Михайлівна

старший викладач кафедри цивільно-правових
дисциплін Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОГОВОРУ ПОСТАВКИ ІЗ ДОГОВОРОМ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ

У господарській діяльності під час укладання угод важливим є вибір правильної форми договору. Це дозволить точно відобразити суть укладання відповідної угоди, визначити відповідні права та обов'язки сторін.

У сучасних ринкових умовах договір купівлі-продажу і договір поставки є одними з найпоширеніших договорів у господарській діяльності підприємств.

Слід зауважити, що від правильного визначення правової природи договору, що укладається може залежати ефективність його виконання. А тому необхідним є провести порівняльну характеристику зазначених договорів.

Так, відповідно до норм Цивільного кодексу України [1], договір купівлі-продажу визначається як договір, за яким одна сторона (продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність другій стороні (покупцеві), а покупець приймає або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму.

У той же час за договором поставки одна сторона – продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати (поставити) у зумовлені строки (строк) товар (товари) у власність покупця для їх використання у підприємницькій діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним або іншим подібним використанням, а покупець зобов'язується прийняти вказаний товар (товари) і сплатити за його певну грошову суму [2].

Як слушно зауважують деякі науковці, дана дефініція договору поставки нічим практично не відрізняється від визначення договору купівлі-продажу [3, с. 223]. Тому не зовсім зрозумілими є тоді підстави винесення його в окремий вид.

Враховуючи вищевикладене, слід зауважити щодо особливостей цих договорів, які дозволять здійснити їх відмежування. По-перше, договір купівлі-продажу може застосовуватися в будь-якій сфері, не забороненої законом, в тому числі для задоволення особистих потреб, а договір поставки може використовуватися лише у господарській діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним або іншим подібним використанням [4, с. 175].

По-друге, якщо сторонами договору купівлі-продажу можуть бути всі учасники цивільних відносин (громадяни, юридичні особи, держава) за наявності у них необхідного обсягу дієздатності, то, згідно ч. 3 ст. 265 ГК України [2], учасниками договору поставки можуть бути суб'єкти господарювання,